

NUTARIMO PROJEKTO PASTABŲ DERINIMO PAŽYMA

Pastabą pateikusi institucija	Pastaba	Neatsižvelgta, iš dalies atsižvelgta
Žemės ūkio ministerija	Siūlome papildyti Projekto 6.3 uždavinio 2.1.1 papunktį, 1-ąjį sakinį išdėstant taip: „Nežinoma tiksli esama situacija dėl kuro naudojimo šilumai gaminti pastatuose, neprijungtuose prie CŠT sistemų, įskaitant žemės ūkio paskirties statinius ir grūdų džiovyklas. <...>“.	Neatsižvelgta. Siūlomas papildymas nėra aktualus, kadangi jis nėra susijęs su 2021–2030 m. nacionalinę energetikos plėtros programos (toliau – Programa) projekto 2.1 papunktyje nurodytos problemos, apimančios tik šilumos sektoriuje atsinaujinančių energijos išteklių (toliau – AEI) naudojimo detalizavimą.
	Siūlome Projekto 6.3 uždavinį papildyti 2.1.4 papunkčiu: „2.1.4. Mažas susidomėjimas dėl AEI panaudojimo žemės ūkio statiniuose. Žemės ūkio subjektams reikalingos investicijos, pereinant nuo iškastinio kuro naudojimo prie AEI, skatinant įsirengti modernias šildymo sistemas (degiklius dujiniams katilams, katilus). Tam yra reikalinga didelės apimties (biudžeto) finansinė paramos priemonė, kuri būtų žemės ūkiui patraukli ir paskatintų įgyvendinti tokius projektus, taip padidinant AEI dalį šilumos sektoriuje“.	Neatsižvelgta. Siūlomas papildymas nėra aktualus, kadangi jis nėra tiesiogiai susijęs su Programos projekto 2.1 papunktyje nurodytos problemos, apimančios tik šilumos sektoriuje AEI naudojimo detalizavimą.
	Siūlome papildyti Projekto 6.3 uždavinio 2.2 papunktį, 2-ąjį sakinį išdėstant taip: „<...> Bendrame galutiniame šalies energijos suvartojime 2019 m. transporto sektoriaus suvartojama energija sudarė 40,9 %, todėl siekiant, kad AEI dalis bendrame galutiniame šalies energijos suvartojimo balanse sudarytų 45 %, būtina reikšmingai didinti ir AEI dalį transporto ir žemės ūkio sektoriuose. <...>“.	Neatsižvelgta. AEI dalis skaičiuojama tik šilumos, elektros energijos ir transporto sektoriuose, o žemės ūkio sektorius yra viena iš ūkio šakų, kuri yra įvertinama apskaičiuojant galutinio energijos suvartojimo AEI dalį.
	Siūlome papildyti Projekto 6.3 uždavinio 2.2.1 papunktį, 8-ąjį sakinį išdėstant taip: „<...> NEKS VP transporto sektoriaus raidos projekcijose yra numatyta, kad išvalytų biodujų suvartojimas transporto ir žemės ūkio sektoriuose galėtų sudaryti 81,5 kTNE; tokios suvartojimo apimtys kelių transporte, priklausomai nuo transporto sektoriaus raidos scenarijaus, pakeisdamos naftos degalus, galėtų papildomai padidinti	Neatsižvelgta. Energinis suvartojimas žemės ūkio sektoriuje nėra įskaičiuojamas į AEI dalies transporto sektoriuje tikslą, kuris skaičiuojamas atsižvelgiant tik į energijos suvartojimą kelių ir geležinkelių transporte. Lietuvos Respublikos nacionalinį energetikos ir klimato srities veiksmų planą 2021–2030 metams numatyta, kad 81,5 kTNE biometano dujų turi būti

Pastabą pateikusi institucija	Pastaba	Neatsižvelgta, iš dalies atsižvelgta
	AEI dalį transporto sektoriuje maždaug 3–4 %. <...>“.	suvartojama būtent transporto sektoriuje.
Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	Siūlytina NEPP aprašant problemą „1. Mažos pajamos riboja gyventojų galimybes gauti pakankamai energijos“ ir žemesnio lygio priežastis nurodyti statistinius duomenis, juos segreguojant pagal lytį.	Neatsižvelgta. Laikantis nediskriminavimo principo lytis negalėtų būti pagrindas diferencijuoti priemones, todėl tokiam segregacijai nėra pagrindo.
	Siūlytina NEPP aprašant priežastis „2.2. Neefektyvūs įrenginiai, šildymo sistemos ir neefektyvi jų eksploatacija“ ir „2.3. Neoptimali būsto struktūra“ analizuoti dar gilesnes priežastis ir/ar pateikti segreguotą statistinę informaciją – nagrinėjant, pvz., ar šioms problemoms įtakos turi socialinė padėtis, tautybė, lytis, amžius, gyvenamoji vietovė ir kita.	Neatsižvelgta. Dėl statistinių duomenų stokos tokia analizė negalima.
	Siūlytina įvertinti ar prie NEPP priežasties „4. Nepakankamas vartotojų informuotumas, įgūdžiai ir motyvacija“ nep prisideda ir informacijos neprieinamumas žmonėms su įvairia negalia bei žmonėms, nekalbantiems lietuvių kalba.	Neatsižvelgta. Dėl statistinių duomenų stokos tokia analizė negalima.
	Atkreipiame dėmesį, kad sprendžiant NEPP problemą „5. Nepakankamai veiksmingos į energijos nepritekliaus mažinimą nukreiptos politikos priemonės“ ir jos priežastis yra naudinga investuoti į lygybės duomenis (angl. <i>equality data</i>) – t. y. statistinių duomenų segregaciją pagal galimus diskriminacijos pagrindus (pvz., lytis, amžius, tautybė, negalia ir kita). Šie duomenys padeda įsivertinti tikslinių priemonių tam tikroms visuomenės grupėms poreikį bei analizuoti, ar taikomos priemonės neturi neigiamo poveikio atskiroms visuomenės grupėms.	Neatsižvelgta. 2.4 uždavinio problema yra siejama su energetiniu skurdu ir jo priežastimis, o ne diskriminavimo problematika.
Vidaus reikalų ministerija	Atkreipiame dėmesį į tai, kad prie minėtos plėtros programos projekte nurodomų problemų (t. y. problemos „ Maža dalis sutaupytos energijos viešuosiuose pastatuose “, problemos „ Maža AEI dalis galutiniame energijos suvartojime “ ir problemos „ Didelė gyventojų dalis energijai skiria ženklia pajamų dalį (ir dėl to yra priversti riboti kitus būtinuosius poreikius) “ sprendimo turėtų prisidėti	Iš dalies atsižvelgta. Į pasiūlymą bus atsižvelgta rengiant Programos priemonių įgyvendinimo finansavimo schemas bei sąlygų aprašymus.

Pastabą pateikusi institucija	Pastaba	Neatsižvelgta, iš dalies atsižvelgta
	regionų plėtros tarybos (RPT) ir savivaldybės pagal joms priskirtas funkcijas ir kompetencijas. Strateginio valdymo metodikos (SVM) 69.3 papunktyje nurodoma, kad „kai problemų analizės metu nustatoma, kad problemai (-oms) spręsti reikalingas RPT ir (ar) savivaldybių prisidėjimas, plėtros programoje pateikiamas regioninių pažangos priemonių, t. y. Nacionalinio pažangos plano (NPP) pažangos uždavinio (-ių) investicinių (-ės) kryptių (-ties), siūlomų įtraukti į Regionų plėtros programą ir regionų plėtros planus ir nustatomų pagal Metodikos 71 punkto nuostatas), rinkinys“. Regioninė pažangos priemonė turi parodyti konkretų NPP pažangos uždavinį ar jo dalį, prie kurio įgyvendinimo siūloma prisidėti RPT ir (arba) savivaldybėms. Regioninės pažangos priemonės turinys yra nustatytas SVM 71 punkte, pagal kurį, teikiant regioninę pažangos priemonę, turi būti nustatyta: regioninei pažangos priemonei įgyvendinti skiriamos pažangos lėšos ir jų finansavimo šaltiniai; su regionine pažangos priemone susijęs NPP pažangos uždavinio poveikio rodiklis ir (ar) jo dalis; prireikus – su NPP pažangos uždavinio poveikio rodikliu susieta išankstinė sąlyga.	
	Lydimajoje medžiagoje pateikta problemos „Maža dalis sutaupytos energijos viešuosiuose pastatuose“ analizė nesusieja problemos su galimais sprendimo būdais. Pavyzdžiui, problemai spręsti pasiūlyta priemonė „Atnaujinti viešuosius pastatus, didinant juose energijos vartojimo efektyvumą“, pagal kurios rezultata (renovuotuose centrinės valdžios pastatuose sutaupyta energijos kiekis, TWh) matoma, kad problemą siekiama spręsti renovuojant centrinės valdžios viešuosius pastatus. Nors teigiama, kad pastatai sunaudoja 40,8 TWh pirminės energijos ir išmeta apie 5,3 Mt CO₂ emisijų ir 63 proc. energijos kiekio suvartoja gyvenamieji pastatai, apie centrinės valdžios viešuosius pastatus pasisakoma tik tiek, kad, 2018 m. duomenimis, Lietuvoje centrinės valdžios institucijoms priklausė apie 2,3 mln. kv.	Neatsižvelgta. Centrinės valdžios viešųjų pastatų atnaujinimo tikslas yra įgyvendinti Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos 2012/27/ES 5 str. įsipareigojimą, pagal kurį privaloma kasmet atnaujinti ne mažiau kaip 3 proc. centrinės valdžios viešųjų pastatų ploto ir padidinti juose energijos vartojimo efektyvumą. Pažymėtina, kad kaip numatyta Nacionalinio pažangos plano pakeitimo projekte, kitų pastatų (savivaldybių viešųjų ir gyvenamųjų) atnaujinimo ir energijos efektyvumo didinimo tikslai bei problemos yra atskirai nagrinėjami bei planuojamos priemonės yra Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos rengiamoje plėtros programoje. Centrinės valdžios

Pastabą pateikusi institucija	Pastaba	Neatsižvelgta, iš dalies atsižvelgta
	m pastatų ploto, iš kurio apie 1,7 mln. kv. m neatitinka minimalių energinių reikalavimų ir visai nepasisakoma apie kitus pastatus (savivaldybių viešuosius pastatus, būstus, komercinius pastatus ir pan.), t. y. pateikiamas klaidinantis teiginys <i>non sequitur</i>, poreikis investuoti į nedidelę dalį visų pastatų ūkio (centrinės valdžios) siejamas su bendru visų pastatų grupių efektyvumu. Turi būti aiškiai išskirta, kokią problemos dalį (nuo 40,8 TWh pirminės energijos suvartojimo ir 5,3 Mt CO₂ emisijų) sudaro būtent centrinės valdžios pastatų energijos suvartojimas ir emisijos, ir ar problemos mastas gali būti reikšmingai sumažintas vien investicijomis centrinės valdžios pastatų grupėje (jeigu ne – įtrauktos papildomos grupės, pvz., komerciniai ar savivaldybių pastatai).	viešųjų pastatų atnaujinimu nesiekama reikšmingai prisidėti prie visų pastatų fondo energijos efektyvumo didinimo.
	Nagrinėjant problemą „Maža AEI dalis galutiniame energijos suvartojime“ prielaidos ir išvados taip pat nėra tinkamai susietos, pvz., siūlomos priemonės „Integruoti privačios elektromobilių įkrovimo infrastruktūros tinklą“ ir „Skatinti AEI elektrinių (saulės, vėjo elektrinių sausumoje) ir susijusių kaupimo įrenginių plėtrą“ labiausiai siejamos su privačios (elektromobilių įkrovimo) infrastruktūros plėtra ir parama namų ūkiams (AEI atveju), tačiau iš esmės nenagrinėjamos savivaldybių viešosios infrastruktūros ir kitų viešojo sektoriaus sričių (pvz., viešojo transporto) problemos ir potencialas (pvz., CO₂ neigiami savivaldybių viešieji pastatai, elektromobilių ir elektrobusų įkrovimas viešojoje infrastruktūroje ir pan.).	Neatsižvelgta. Viešojo elektromobilių įkrovimo prieigų infrastruktūra ir viešojo transporto priemonių problematika pagal kompetenciją nagrinėtina Susisiekimo ministerijos, o ne Energetikos ministerijos plėtros programos kontekste.
	Neatskleisti nė vienos iš nagrinėtų problemų teritoriniai netolygumai ir ypatumai. Abejotina, ar tokių problemų, kaip energetinis skurdas, energijos vartojimo efektyvumas, AEI vartojimas, iš tiesų nepriklauso nuo konkrečių regionų, miesto ar kaimo vietovių gyventojų tankumo, netolygiai vykstančių demografinių pokyčių, fizinės, socialinės aplinkos ir galimi vienodi visoje šalyje šių problemų sprendimo būdai	Neatsižvelgta. Tokių aspektams atskleisti stokojama reikalingų detalių duomenų, taip pat analitikos įrankių ir reikiamų kompetencijų ir (arba) žmogiškųjų išteklių.

Pastabą pateikusi institucija	Pastaba	Neatsižvelgta, iš dalies atsižvelgta
	(centralizuotai nustatomos pažangos priemonės).	
Aplinkos ministerija	Siūle papildyti: 2.2. Neefektyvūs įrenginiai, šildymo sistemos ir neefektyvi jų eksploatacija lemia dar didesnę energijos vartojimą, nes daugumoje atvejų sutampa su žemu pastatų energijos vartojimo efektyvumu. Tiek NUene2020, tiek Statistikos departamento Kuro ir energijos suvartojimo namų ūkiuose statistinio tyrimo 2018 m. duomenimis, vidutinis šildymo katilų individualiuose namuose amžius siekia apie 10 metų, o krosnių – beveik 30 metų. Seni, automatinio reguliavimo neužtikrinantys, nepakankamai prižiūrimi šildymo įrenginiai lemia žemą energijos vartojimo efektyvumą, o kartu – dideles išlaidas kurui ir energijos nepriteklių. Netvarkingų šildymo įrenginių eksploatavimas kelia grėsmę ir turtui dėl gaisrinio nesaugumo. Nors formaliai išlaidos kurui naudojant nemodernius šildymo būdus gali būti mažesnės, to pasiekama komforto sąskaita. Turi būti formuluojama problema, atspindinti šio uždavinio 6.3.2. poveikio rodiklio, susijusio su NMLOJ kiekio mažinimu iš naftos perdirbimo veiklos. Nacionalinės oro taršos apskaitos duomenimis, būtent ši veikla (po to seka namų ūkių būstų šildymas) NMLOJ išmeta daugiausia (2019 m. išmetė 28 proc. viso Lietuvoje išmesto kiekio (iš namų ūkių išmesta 25 proc.); 2005-2019 m. laikotarpiu šio teršalo iš energetikos sektoriaus išmetamas kiekis sumažėjo tik nepilnai 9 proc. (LT 2020-2029 metais NMLOJ kasmet turi būti išmetama mažiausia 32 proc., o nuo 2030 metų 47 proc. mažiau nei išmesta 2005 m., todėl nesiimant papildomų priemonių, pagrindiniuose ūkio sektoriuose, Europos Komisija įžvelgia didelę grėsmę Lietuvai neįvykdyti taršos mažinimo tikslų). Turi būti modernizuojama gamyba, pereinama prie šiai veiklai patvirtintų GPGB taikymo. Siūle papildyti prie 2 problemos Neefektyvus energijos vartojimas šilumos gamybai namų ūkiuose, kurie nėra prijungti prie centralizuoto šilumos tiekimo sistemos: Nepakankamas kietojo kuro kokybės	Neatsižvelgta. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento duomenimis, vidutiniškai 14 % visų Lietuvos metinių gaisrų priežastis yra – krosnių, židinių bei dūmtraukių įrengimo ir eksploatacijos reikalavimų pažeidimai ir 3 % krosnių, židinių bei dūmtraukių gedimai. Problema yra dūmtraukiai, krosnys ir židiniai, bet ne individualūs šilumos gamybos įrenginiai. Šiuo atveju Energetikos ministerija sprendžia individualių šilumos gamybos įrenginių mažo energijos efektyvumo problematiką ir uždavinius. Neatsižvelgta. 2021 m. rugpjūčio 13 d. susitikimo metu su Aplinkos ministerija buvo sutarta, kad 2021–2030 metų nacionalinio pažangos plane (toliau – NPP) problemų aprašymas apsiriboja AEI panaudojimo ir energijos efektyvumo problematika, bet ne atskirų išmetamų teršalų problematika. Neatsižvelgta. Biokuro kokybės reikalavimai yra patvirtinti energetikos ministro įsakymu (https://www.e-

Pastabą pateikusi institucija	Pastaba	Neatsižvelgta, iš dalies atsižvelgta
	reglamentavimas ir šio kuro kokybės reikalavimų laikymosi kontrolė, siekiant užtikrinti rinkai tiekiamo ir vartojamo kietojo kuro sudėties ir kokybės atitiktį nustatytiems reikalavimams;	tar.lt/portal/lt/legalAct/d950a4a0db3511e7910a89ac20768b0f).
	Siūlė papildyti prie 2 problemos Neefektyvus energijos vartojimas šilumos gamybai namų ūkiuose, kurie nėra prijungti prie centralizuoto šilumos tiekimo sistemos: Nepakankamai skatinamas namų ūkių šildymo sistemų atnaujinimas ir prijungimas prie centralizuoto šilumos tiekimo sistemos.	Neatsižvelgta. Nedaroma įtaka dėl namų ūkių šildymo sistemų keitimo. Prijungimo prie centralizuotos šilumos tiekimo rinkos potencialas minimalus (apie 2 000 vnt. individualių gyvenamųjų namų Lietuvos mastu), todėl tai neturėtų būti formuluojama kaip atskira problema.
	Komentaras teiktas ir LR SM dėl geležinkelių elektrifikavimo ir tam naudotinos AEI energijos „Siūloma papildyti uždaviniu, kiek elektros energijos galėtų/turėtų būti išgaunama iš atsinaujinančių energijos šaltinių. Ši nuostata buvo numatyta ir LRBP 2050 „Konceptualiųjų sprendinių įgyvendinimo rekomendacijose“. Energetikos PP geležinkelio elektrifikavimas yra įvardintas tik kaip problema	Neatsižvelgta. Problema yra ne AEI integracija į geležinkelių sektorių, o geležinkelių pasiruošimas priimti elektros energiją iš AEI.
Socialinių partnerių pastabos		
Lietuvos vėjo elektrinių asociacija	Nėra aišku, kodėl svarstomas Lietuvos elektrinės 7 ir 8 blokų modernizavimas bei Vilniaus TE-3 (1 bloko) veiklos atkūrimas? Kodėl skatinama tarši technologija ir nėra pasirenkami aukcionai ar kiti konkurso būdai tam pačiam rezultatui pasiekti (galiai įrengti), o yra proteguojamas tik vienas rinkos žaidėjas?	Minimos veiklos nėra įtrauktos į plėtros programos finansavimo apimtį. Atkreipiamė dėmesį, kad Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plane yra numatytas 5.8.7 veiksmas (Atkurti Vilniaus TE-3 (1 bloko) veiklą, siekiant užtikrinti dviejų įrenginių (iš Lietuvos elektrinės 7 ir 8 blokų ar Vilniaus TE-3 (1 bloko)) prieinamumą vienu metu elektros energijos gamybai ar rezervams 2022 m., ir sudaryti sąlygas 2022–2023 m. atlikti kapitalinį remontą pratęsiant Lietuvos elektrinės 7 ir 8 blokų eksploatavimą).
Lietuvos verslo konfederacija	Pritariame 13 psl., 1.2.3. punkte pateiktais nuostatai, jog viena iš pagrindinių nepakankamos AEI dalies elektros sektoriuje priežasčių yra vidutinių AEI projektų nebuvimas. Siūlome labiau detalizuoti šiai problemai spręsti planuojamas priemones. Prie skatinimo kvotų	Neatsižvelgta. Manytina, kad toks detalizavimas nebūtų tikslingas. Šiuo metu Energetikos ministerija jau vykdo konsultacijas su Aplinkos ministerija dėl minėtų problemų sprendimo. Taip pat formuoja

Pastabą pateikusi institucija	Pastaba	Neatsižvelgta, iš dalies atsižvelgta
	paskirstymo aukcionų siūlome nurodyti, kad tam reikės pakeisti atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymą ir jį įgyvendinančius teisės aktus, nes esamas reguliavimas nesudaro galimybių rengti minėtus aukcionus. Taip pat, prie šiai problemai spręsti planuojamų priemonių būtų galima paminėti aiškesnio aplinkosauginio AEI projektų reguliavimo poreikį, kuris projektų vystytojams suteiktų daugiau užtikrintumo dėl jų investicijų Lietuvoje. Nors ši sritis ir yra Aplinkos ministerijos kompetencijoje, manome, kad Energetikos ministerijos įsitraukimas tobulinant AEI projektų aplinkosauginį reguliavimą duotų teigiamų rezultatų.	darbo grupės, padėsiančias spręsti rinkoje susidariusias problemas. Taip pat šiuo metu atliekamas AEI plėtros ir paramos schemų poreikio įvertinimas. Vertinimo rezultatai parodys tolimesnes AEI plėtros kryptis.
AB „IGNITIS GAMYBA“	Esant reikšmingam elektros energijos importo iš trečiųjų šalių kiekiui, kuris nėra apmokestinamas taršos mokesčiais, sukuriama nelygiavertės prekybos elektros energija sąlygos Lietuvos Nord Pool prekybos zonoje vietiniams iškastinį kurą naudojančioms elektros energijos gamintojams. Gamintojai, perkantys taršos leidimus, patiria didesnes sąnaudas ir susiformavusi ribinė elektros energijos kainos savikaina tampa nekonkurencinga importo iš trečiųjų šalių atžvilgiu. Todėl siūlome Projektu tvirtinamoje 2021–2030 metų Nacionalinėje energetikos plėtros programoje (toliau – Programa) identifikuoti šią problemą ir siūlome priemones jai spręsti. Pakoreguoti Programos 1.13 uždavinio 2 problemą ir ją išdėstyti taip: „2 problema: Elektros energijos rinkos veikimą užtikrinanti ekosistema nepritaikyta inovatyviems prekybos būdams ir naujų elektros energijos paslaugų (lankstumo paslaugų) atsiradimui, riboja elektros energijos rinkos dalyvių skaičiaus (konkurencijos) augimą. Spręstinios problemos priežastys: 1. Dinamiškos elektros energijos prekybos sistemos nebuvimas. 2. Importas iš trečiųjų šalių vykdomas be rinkos sąlygas ir gamtosauginius reikalavimus išlyginančių importo iš trečiųjų šalių mokesčių, tai sukuria nelygiavertes rinkos sąlygas, dėl kurių	Neatsižvelgta. 2. Importas iš trečiųjų šalių vykdomas be rinkos sąlygas ir gamtosauginius reikalavimus išlyginančių importo iš trečiųjų šalių mokesčių, tai sukuria nelygiavertes rinkos sąlygas, dėl kurių vietiniai gamybos šaltiniai tampa nekonkurencingi elektros rinkoje. ES pateiktame <i>Fit for 55</i> pakete pateikiami bendri pasiūlymai spręsti šią problemą. 2. Didinti elektros energijos gamybos dalį iš AEI ir mažinti importą iš trečiųjų šalių. Toks sprendimas numatytas sprendžiant kito NPP uždavinio problemas. 3. Panaikinti konkurencinį pranašumą importuojamai elektros energijai iš trečiųjų šalių, įvedant dalyvavimo elektros rinkoje sąlygas suvienodinančius mokesčius. ES formuojamas vienodas elektros energijos rinkos veikimo reguliavimas, taip pat ir importo apmokestinimas. Lietuva neturi diskrecijos atskirai spręsti importo apmokestinimo klausimų. ES pateiktame <i>Fit for 55</i> pakete pateikiami bendri pasiūlymai

Pastabą pateikusi institucija	Pastaba	Neatsižvelgta, iš dalies atsižvelgta
	vietiniai gamybos šaltiniai tampa nekonkurencingi elektros rinkoje. Pažangos priemonės, kuriomis bus sprendžiama problema: 1. Diegti priemones didinančias elektros energijos vartotojų, aktyviai dalyvaujančių elektros energijos rinkoje, skaičių. 2. Didinti elektros energijos gamybos dalį iš AEI ir mažinti importą iš trečiųjų šalių. 3. Panaikinti konkurencinį pranašumą importuojamai elektros energijai iš trečiųjų šalių, įvedant dalyvavimo elektros rinkoje sąlygas suvienodinančius mokesčius.“ UPS/IPS sistemoje atliekamas centralizuotas dažnio valdymas ir ES bei Rusijos elektros rinkų nesuderinamumas, sąlygoja apribojimus plėtoti Baltijos regione galios rezervų rinką, o nelygiavertės elektros rinkos sąlygos leidžia trečiųjų šalių gamintojams, eksportuojantiems elektrą į Baltijos šalis, dempinguoti elektros kainą, todėl vietiniai iškastinį kurą naudojančios gamybos šaltiniai tampa nekonkurencingi ir neprieinami elektros rinkoje. Ilgalaikeje perspektyvoje tokia situacija gali įtakoti adekvatumo trūkumą ir naujų galių poreikį. Todėl Programoje siūlome identifikuoti integracijos su ES rinka ribojimus, papildyti Programą šia problematika ir pasiūlyti priemones. Pakoreguoti Programos 5.2 uždavinio spręstinios problemos 2 priežastį ir ją išdėstyti taip: „2. Integracijos su ES rinkomis ribojimai (Dėl techninių ir organizacinių IPS/UPS sistemos charakteristikų, negalima pilnai išnaudoti integracijos su Europos Sąjungos elektros rinka suteikiamų galimybių): 2.1. Dėl IPS/UPS sistemoje vykstančių žiedinių srautų turi būti ribojami pralaidumai elektros energijos prekybai tarp Baltijos šalių. 2.2. Trečiųjų šalių perdavimo sistemų operatoriai gali naudotis infrastruktūra už kurią sumoka Baltijos šalių vartotojai.	spręsti šią problemą. Iš dalies atsižvelgta. 2.3. Neigiama įtaka elektros energijos kainoms rinkoje. Pakoreguota: 2.3. Neigiama įtaka vietinių elektros energijos gamybos pajėgumų išlaikymui ir plėtros galimybėms. 2.4. Neigiama įtaka visavertiškai plėtoti balansavimo papildomas paslaugas ir jų rinkos aplinką, nes dėl veikimo IPS/UPS sistemoje, Lietuvai galioja Europos Sąjungos tinklo kodeksų išimtys dėl dažnio valdymo. Pakoreguota: 2.4. Dėl veikimo IPS/UPS sistemoje nėra galimybių visavertiškai plėtoti balansavimo papildomų paslaugų ir jų rinkos aplinkos. 2.5. Rinkos aplinkybės gali turėti neigiamos įtakos sistemos adekvatumui, nes importas iš trečiųjų šalių, sukuria nelygiavertes rinkos sąlygas, dėl kurių vietiniai gamybos šaltiniai tampa nekonkurencingi elektros rinkoje ir neprieinami sistemos adekvatumui užtikrinti. Patikslintas 2.3 papunktis, todėl atskirai 2.5 papunktis netikslingas. 2. Išvystyti balansavimo galių ir balansavimo elektros

Pastabą pateikusi institucija	Pastaba	Neatsižvelgta, iš dalies atsižvelgta
	2.3. Neigiama įtaka elektros energijos kainoms rinkoje. 2.4. Neigiama įtaka visavertiškai plėtoti balansavimo papildomas paslaugas ir jų rinkos aplinką, nes dėl veikimo IPS/UPS sistemoje, Lietuvai galioja Europos Sąjungos tinklo kodeksų išimtys dėl dažnio valdymo. 2.5. Rinkos aplinkybės gali turėti neigiamos įtakos sistemos adekvatumui, nes importas iš trečiųjų šalių, sukuria nelygiavertes rinkos sąlygas, dėl kurių vietiniai gamybos šaltiniai tampa nekonkurencingi elektros rinkoje ir neprieinami sistemos adekvatumui užtikrinti. Pažangos priemonės, kuriomis bus sprendžiama problema: 1. Užbaigti įgyvendinti Lietuvos elektros energetikos sistemos sinchronizacijos projektą. 2. Išvystyti balansavimo galių ir balansavimo elektros energijos rinkos mechanizmus, atitinkančius Europos Sąjungos tinklo kodeksų reikalavimus. 3. Užtikrinti dažnio valdymo savarankiškumą atliekant izoliuoto darbo bandymus. 4. Užtikrinti Lietuvos elektros energetikos sistemos darbą izoliuotu režimu. 5. Panaikinti konkurencinį pranašumą importuojamai elektros energijai iš trečiųjų šalių, įvedant dalyvavimo elektros rinkoje sąlygas suvienodinančius mokesčius.“	<i>energijos rinkos mechanizmus, atitinkančius Europos Sąjungos tinklo kodeksų reikalavimus.</i> Sinchronizacijos įgyvendinimas užtikrins galimybes balansavimo galių ir balansavimo elektros energijos rinkos mechanizmų vystymuisi, todėl pati sinchronizacija yra priemonė šioms problemoms spręsti. Balansavimo galių ir balansavimo elektros energijos rinkos mechanizmo vystymas yra sudėtinė Lietuvos elektros rinkos plėtros ir įgyvendinimo plano dalis, kurioje numatytos konkrečios priemonės, kaip pasiruošti spręsti šias problemas, todėl šios priemonės siūlytume atskirai neišskirti. <i>3. Užtikrinti dažnio valdymo savarankiškumą atliekant izoliuoto darbo bandymus.</i> <i>4. Užtikrinti Lietuvos elektros energetikos sistemos darbą izoliuotu režimu.</i> Nebūtina išskirti, nes tai sinchronizacijos programos dalis. <i>5. Panaikinti konkurencinį pranašumą importuojamai elektros energijai iš trečiųjų šalių, įvedant dalyvavimo elektros rinkoje sąlygas suvienodinančius mokesčius.</i> ES formuojamas vienodas elektros energijos rinkos veikimo reguliavimas, taip pat ir importo apmokestinimas. Lietuva neturi diskrecijos atskirai spręsti importo apmokestinimo klausimų. ES pateiktame <i>Fit for 55</i> pakete pateikiami bendri pasiūlymai spręsti šią problemą.